

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Sfinții trei ierachi.

De la întemeierea primei comunități creștine în ziua pogoririi duhului sfânt peste apostoli, și până azi — biserica Domnului în dezvoltarea ei a dat peste multe piedeci, a trebuit să poarte multe lupte pentru că un „leghon” au fost pericolele și calamitățile cari au venit asupra ei; — dar' le-a delaturat și învins pe toate, și s'a adeverat pentru toate vécourile prezicerii lui Gamaliel „învățătorul de lege cinstit la tot norodul” rostite în sobor către farisei: că „de este de la Dzeu lucrul acesta (lăzirea creștinismului prin apostoli) nu veți pute să-l risipiți”.

Resultatul acestor lupte ne dovedește pe deoparte, că biserica Domnului nu este o instituțiune omenescă, o instituțiune trecătoare, ci o instituțiune vecinică, și o instituțiune meietorului ei, ear' pe de altă parte ni se arată mâna provedinței, care a îngrijit, ca în timpuri critice să-i trimită astfel de slugitori, cari „cu mână tare și braț înalt” se conducă la lămanul dorit naia aruncată de viforul ispitelor.

Prin timpuri grele, prin vremi critice a trecut biserica Domnului. Dar' a vremilor grele dată și chiamare este, ca să nască și să crească oameni cari să delature greutățile și necazurile, să dea o nouă direcțiune, un nou impuls, o nouă viață spre dezvoltare și înaintare.

Intră bărbații înzestrați cu virtuți extraordinare, cari și-au jertfit viața pentru înaintarea și prosperarea bisericii. Domnului, sunt și sfinții trei ierachi, a căror amintire o prăsnuim mâne, și cari sunt o făclie aprinsă, carea ne luminează și ne conduce în mersul nostru spre înaintare și perfecțiune în spirit creștinesc.

Dacă o luptă este viața omenescă, apoi viața celor trei mari dascăli ai bisericii noastre este un model de luptă, un model de sântenie, un model de viață adevărat creștinesc.

Nu voim să ne ocupăm pe larg la acest loc cu viața și faptele lor, pentru că biografiile lor cunoscute sunt clerului nostru, ci voim să scotem la ivelă numai unele momente caracteristice.

A luptat sfântul Gregoriu viața sa întrégă pentru credința cea adevărată, și plin de bucurie pentru ea și-a dat sufletul. El zise odată către episcopii, cari l'au ales de arhiepiscop al Constantinopolului: „Uniți-vă și dați-vă mâna frățește; eu însă spre a scăpa corabia cea sfântă sau biserica lui Dumnezeu, voiesc să devin al doilea Iona! Se va afla un pește mare, care mă va înghiți! Pentru că cu un lucru mai sunt dator, cu morța mea, — și acesta fie a lui Dumnezeu”. Și apoi întorcându-se către ceilalți își luă rămas bun zicând: „Rămâi sănătoși biserica mea, care ai ridicat credința noastră cea atât de urgentă ore-când! Rămâi cu bine scaun episcopesc, tu scaun invidiat și periculos și voi preoților onorați prin umilinta și etatea voastră! Rămâi cu bine tu oraș mare și iubitor de Christos. Rămâi fericit, tu resărite și apuse, pentru care și de care am fost prigoni”.

Pentru lupta purtată de dînsul contra ereticilor întru apărarea și păzirea neschimbată a credinței ortodoxe, pentru scrierile sale, cari se disting prin sublimitatea ideilor și prin frumuseța formei, și pentru espunerea înaltă și aprofundată a doctrinei sale despre misterul trinității și dumnezeitatea Mântuitorului Christos, i-s'a dat numele onorific de *Teologul*.

Bogat în speranță ne apare sfântul Ioan. „Christos ni-a promis, zice acela ce le avurăm înainte de păcat. Lupta s'a terminat și triumful este al nostru. Privește numai la stânta euharistie și vei zice: „prin trupul acesta nu sunt pulbere și cenușă, nu mai mult sclav, ci liber; prin acesta sperez eu viața de veci, viața îngerilor și petrecerea cu Christos”.

Cetind cineva scrierile sale, cari sunt foarte numeroase, se poate convinge

că nu înzadar a fost numit „înțeleptul interpret al tainelor lui Dzeu și făclia virtuții”.

Cu deosebire s'a distins ca exeget și predicator. Amvonul bisericilor din Antiochia și Constantinopol prin strălucitele și neîntrecutele sale predici a căpătat viață; pentru acesta biserica i-a dat atributul de „Gură de aur”.

Ideal de iubire creștinescă a fost s-tul Vasilie. Dînsul era adevăratul părinte al turmei sale, deși neîntrecut în iubirea sa față de oameni. „Dacă cetesc laap. Pavel, zice s-tul Vasilie, că iubirea nici-când nu scade, atunci mă mir, cum se îngrijesc oamenii așa de tare de lucruri trecătoare, și le iubesc așa de mult, pe când de cele vecinice de iubire nici nu gândesc. Lărgiți și înalțați sufletele voștre, érați nu casele voștre, zice el celor bogăți. Iata cum se îmbulzesc sêracii cu mulțimea la ușile voștre și se rógă cu durere pentru milostenie; ear' voi, voi le răspundeți cu asprime, că nu sunteți în stare a-i mulțami pe toți. Eu însă caut numai în mâinile voștre și văd că ați mințit. Diamantul care strălucește pe degetul tău este, deși mut, un martor în contra ta.”

Pentru această iubire manifestată de Vasilie în întrégă sa viață, pentru rezoluțiunea și bărbăția cu care a apărut biserica în timpurile cele mai critice, amenințată fiind din partea arianismului și semiarianismului, pentru escelețele și valoroșele sale scrieri și mănósa activitate dezvoltată pe terenul pastoral, a fost înzestrat cu numele de *Mare*.

Am amintit aceste trei momente caracteristice pentru că credința, speranța și iubirea sunt momentele esențiale ale cultului dumnezeesc, sunt izvorul tuturor virtuților intelectuale și morale, sunt baza întregii noastre vieți religioase.

Prăsnuind amintirea sfinților trei ierachi, se intuim virtuțile lor pastorale, cari toate forméză o cunună, în carea se reasună o adevărată viață întru Christos; se intuim această viață,

ca să se înviioreze în noi nădejdea și înviioreze focul dragostei, pentru a ne întări în duhul bărbăției și în rezoluțiunea creștină, care isvorește din credință, și provăduți cu aceste puternice arme să contribuim și din a noastră parte la înaintarea bisericii Domnului, și prin biserică la înaintarea și fericirea poporului nostru.

Situațiunea politică. Enunțațiunile ministrului de războiu făcute în ședința de alaltăieri a delegațiunii ungare (subcomisiunea pentru afacerile militare) au adus ceva lumină în situațiunea politică devenită încurcată deosebi după ce partidul popular încă intrase în ceata obstrucționistilor. Argumentul cel mai des folosit de obstrucționisti contra guvernului, în timpul din urmă, era, că enunțațiunea făcută de ministrul de războiu în delegațiunea austriacă desavuéză total programul militar al cabinetului Tisza; deci Tisza nu s'a angajat sincer pentru punerea lui în lucrare, ci voește numai să seducă cu el opozițiunea pentru a vota contingentul de recruți.

Acest argument a fost spulberat luni în subcomisiunea militară a delegațiunii, de ore-ce ministrul de războiu *Pittreich* a declarat că întré guvernul ungar și cercurile conducătoare militare există deplină înțelegere în privința reformelor militare; că ministerul de războiu acceptă întrú toate programul militar al contelui Tisza; că cea mai esențială parte a acestui program: cestiunea instrucției militare, e deja gata spre a fi rezolvată; că în ceea ce privește statorirea emblemei armatei ministrul de războiu recunoște drept factor competent legislativa (deși părerea sa individuală e, că armata comună ar trebui să aibă emblema comună), și în fine, că toate reformele promise de Tisza se vor realiza fără excepțiune.

Astfel, unic motiv de obstrucție ar mai fi limba magiară ca limbă de comandă, pretenșiune ce nu li-s'a îndeplinit Magiarilor și în privința căreia M. Sa deja de la început a declarat, că nu cedeză nimic. E deci cestiunea de reson politic, ca opozițiunea să se mulțamească deocandată cu ceea-ce a câștigat și să lase curs liber lucrărilor normale și ale parlamentului.

FOIȘÓRÁ

Igiena scolară

de Dr. I. Ben.

(Urmare).

Nu însă tot așa lumina ce vine din sus. Aceasta nu jenează pe nimenea și face superflue ferestile, cari ori-cât ar închide de bine, totuși cu timpul nu pot împiedea mici curenți de aer, neplăcuți pentru elevii din apropiere. Durere însă, că lumina din sus, prin feresti în tavan, nu este potrivită pentru clima noastră. Iarna acest fel de feresti se acoper cu zăpadă și întunecă clasa, poate tocmai în cursul lecțiilor. Dar suferă și ventilațiunea în lipsa de feresti laterale, după cum se va vedea din cele ce se vor spune la capitolul special.

Lumina solară directă e neplăcută ochilor. Pentru acest motiv ferestile scoalelor să se provadă cu perdele subțiri, (albe sau colorate cenușiu mat, albastru mat, verde mat, gălbiniu). Perdelele cu vărgi sunt absolut nepractice; vărgile, prin umbra lor, întrecerup lumina și supără ochii elevilor aproape tot atâta cât și lumina directă.

Când sunt lăsate în jos, perdelele să astupe întreg spațiul dintră feresti, ca nici o rață solară directă să nu găsească loc de trecere; iar când sunt trase în sus, să nu ocupe nimic din spațiul ferestii, care e merit pentru trecerea luminei.

În timp de iarnă sazele au trebuință de lumină artificială. (Unde se poate evita întrăbuințarea de lumină artificială, să se eviteze).

Spre acest scop în fiecare sală de învățământ să se așeze mai multe lampe, atâtea lampe de câte ori sunt 4—8 elevi, plus o lampă pe umbră a catedră și una pentru tablă. Toate să fie provăduite cu umbrele; umbrela lampei de la tablă are să reflecteze toată lumina pe tablă pentru a lumina mai intensiv și a abate lumina dela ochii elevilor.

Intru cât e posibil să nu se scrie la lumină artificială. Ori-câte lampe am pune și ori-cât de bine le-am aranja, un număr de elevi totuși va fi molestat la scriere prin umbra brațului drept, a condeiului său a vecinului său.

La nici un cas să nu se țină elevii mult timp în sale iluminate artificial. Lamele de petrol (în comunele rurale) e peste puțină a întrecere lumina electrică) consumă mult oxygen, în urmarea strică aerul, apoi produc căldură, care atinge în mod neplăcut pe elevii din apropiere.

Cu luminarea încăperilor de învățământ în strînsă legătură stă spoirea păreților și a plafondului. La toată întâmplarea să se întrebuințeze culori, cari nu iaă vederea. Astfel păreții să se spoască cu o culoare cenușie deschisă și plafondul cu culoare albă. Azează combinație de culori e plăcută pentru ochi, ea nu jenează de loc, din contră contribuie la respirarea uniformă a luminei.

Aranjamentul intern al încăperilor. Intră obiectele de aranjament locul prim îl ocupă banca scolară, în care elevii șed, scriu și cetesc, în care petrec o parte însemnată a timpului instrucțiunii.

Igiena cere, ca elevul să poată ședa comod în bancă observând o ținută corectă a corpului și neobosind se, să vadă bine din bancă, să poată scrie nejeinat, să se poată scula și

să poată ieși din bancă fără nici o piedică; în fine banca scolară să nu irite genitaliile, să nu provoace eventuale leziuni și să nu împiedece curățirea în sazele de învățământ.

Din punctul de vedere pedagogic banca scolară nu facă șgomot, elevii să-și potă așeza bine utensiliile, învățătorul să poată supraveghia elevii când șed sau stau, când cetesc sau scriu.

Din punctul de vedere economic să fie construite din un material durabil și ieftin.

Toate trei punctele de vedere își au însășnătatea lor, mai ales cele două dintăi.

Așadară cum trebuie să fie construită o bancă scolară?

Banca scolară se compune din două părți, din scaun și din masă.

La construirea unei bănci sunt a se lua în considerare: înălțimea și adâncimea scaunului, înălțimea spatelui (răzămătorii) scaunului, înălțimea mesei și depărtarea ei dela scaun.

Înălțimea ascaunului are să corăspundă lungimii gambei (partea dela genunchi la vale a extremității inferioare), de oare-ce numai așa piciorul poate atinge parchetul cu întregă talpa, numai așa piciorul își găsește razimul trebuincios.

Un scaun prea înalt aduce cu sine, că piciorul atinge pământul numai cu partea dinainte a talpei sau chiar numai cu vârful degetelor, ori piciorul atâră în aer. Neajunsul principal în acest cas este, că se comprimă vasele sangvine ale coapsei, se împiedecă circulațiunea sângelui către gambă și picior, se alterează provederea gambei și piciorului cu nutreământul necesar.

Un scaun prea scund face, ca coapsa (partea dela genunchi în sus a extremității inferioare) să nu zacă cu întregă

Zicem: deocamdată; căci cunoscând perseverența cu care de la transacție încôci consecuent au luptat pentru întărirea pas de pas a elementului magiar pe toate terenele, putem ști sigur că la o viitoare bună ocaziune firul întrerupt acum va fi reluat de nou...

De altocum clarificarea deplină a situației va urma la tot cazul după ce delegațiile își vor fi terminat agendele; fie prin aceea că obstrucția va desarma de bună voie, fie că va fi desarmată — prin represalii în parlament, ori prin alegeri noi. Pentru că — după cum se vestește din unele cercuri bineinformate — M. Sa are deplină încredere în Tisza.

Partidul lui Bánffy. Comitetul central executiv al noului partid înghiebat sub egida fostului ministru-president br. De-sider Bánffy și-a ținut Duminecă, la cartirul din Budapesta al lui Bánffy, prima conferință, la care au luat parte și mulți delegați din provincie. În această conferință s'a stilisat definitiv programul partidului, care în zilele proxime va fi distribuit alegătorilor în întreaga țară, și s'a hotărât, ca partidul să adreseze „națiunii” un manifest semnat de însuși șeful partidului, de baronul Bánffy.

Răsboiul în Asia.

Rivalitățile de putere și de interese economice în estremul ost asian între Rusia și Japonia, cari eșiseră la ivelă deja la pacificarea revoluției chineze contra europenilor din China, și cari în urma cerbiei rusești de a ține permanent în stăpânire bogata provincie chineză Mandjuria, prin care și întinse sfera de putere până la țărmurile peninsulei Corea și la granițele Japoniei, au luat caracter tot mai pronunțat, săptămăna trecută (în 6 Februarie st. n.) au intrat în stadiul de la care numai un pas mai este până la răsboiul faptic.

A nune, foia oficială rusescă publică în numărul de alaltăeri circulara ministrului de externe rusesc, trimisă reprezentanților Rusiei pe lângă curțile străine, de cuprinsul, că guvernul Japoniei întrerupând firul pertractărilor cu guvernul rusesc și-a rechiămat consulul din Petersburg cu întreg personalul consulatului, și că în urma acesteia guvernul rusesc încă și-a rechiămat pe reprezentantul seu din Tokio (capitala Japoniei), lăsând în sarcina Japoniei răspunderea pentru urmările întreruperii raporturilor diplomatice.

Istoricul afacerii e următorul:

Cu ocaziunea pacificării revoltei chineze contra europenilor prin trupele aliate engleze, germane, franceze, austro-ungare, italiene, rusești, americane și japoneze, Rusia primise mandat, respective învoirea acestor puteri, ca pe termen anumit să țină ocupată provincia chineză Mandjuria, spre a fi îndemână în cas că revolta se va repeți.

Ajunsă odată stăpână pe Mandjuria, Rusia nici habar nu mai avea de terminul eșirii de acolo. A stors de la China contract

pe basa cărui și-a clădit cale ferată până la țărmurile mării, punându-se astfel în poziție de a-și pute transporta ôste ori când și cu nu multă greutate fie în Japonia, fie în Corea, în cas de conflict cu rivala sa. Prin expansiunea acăsta însă vădându-și Japonia periclitată nu numai avantajile câștigate acum sunt nouă ani în răsboiul purtat contra Chinei — pentru preponderarea influinței sale în Corea, — ci chiar interesele vitale economice și de putere dispunătoare în apele japoneze: după ce nici advertisărilor date de mandatarii sei, nici notelor diplomatice Rusia n'a voit să iese din Mandjuria, ba spre a dovedi că nici prin gând nu-i trece să lase din mână prada bună, ci din contră, să 33 întărească în ea cât mai mult, a început să-și estindă puterea și în Corea, peninsula întocmai ca Balcanul, și menită a fi în un viitoriu mai apropiat ori mai îndepărtat provincie japoneză, — Japonia încă de astă-tămnă a somat pe Rusia să se țină de stipulațiunile mandatului primit și — expirat fiind termenul — să iese din Mandjuria.

De atunci și până în săptămăna trecută s'au tot schimbat la note diplomatice între Japonia și Rusia, până când, la o notă-ultima din partea Japoniei Rusia avea să răspundă aut-aut. În jurul acestui răspuns s'au dat apoi pe față definitiv intențiile Rusiei. Știind că nu pôte da răspuns multămitoriu — fără a-și abandona poziția deja ocupată în Mandjuria — a tot trăgănat darea răspunsului, dar' în același timp și-a concentrat ôste considerabilă în Mandjuria și și-a concentrat și vase de răsboi în portul Porth-Arthur, cu gândul ca în momentul când va sosi la Tokio răspunsul negativ, să fie gata și de răsboi.

Japonia observând tactica Rusiei n'a mai așteptat intimarea oficială a răspunsului, ci a întrerupt raporturile diplomatice cu Rusia. De la acăsta până la răsboi e numai un pas. Peste câteva zile pôte să urmeze declararea răsboiului, dar' pôte să începă răsboiul chiar și fără declarare oficială, și probabil că s'a și început deja. O telegramă din Viena dto 8 Februarie raportază chiar, că vice-admiralul Spaun a căpătat de la comandantul escadreii austro-ungare din apele chineze raport telegrafic, că flota japoneză și cea rusescă alaltăeri au început a înainta una contra alteia în linie de atac.

Că pe a cărui parte va fi învingerea, e greu de prevădut. Se spune, că pe apă e mai puternică Japonia; în schimb fusă, puterea Rusiei pe uscat e cu mult mai mare. Apoi, Japonia are aliată pe Anglia, care sigur că în cas de lipsă 'i va merge în ajutoriu; în casul acesta Rusia încă va reflecta la ajutoriu aliatei sale, al Franciei, când apoi își vor spune cuvântul și celelalte puteri interesate, deosebi Statele-Unite americane, și astfel din conflictul ruso-japonez ușor pôte să se des-volte — dór' cel mai mare răsboi al veacurilor.

NOUĂTĂ

Meseriașii români sibiieni la Budapesta. Cum aflăm, „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, neputând întreprinde din cauza scurtimii timpului, călătoria proiectată la Budapesta în sărbătorile Crăciunului, a hotărât să facă acăsta călătorie la sărbătorile sf. Paști, când și ziua e mai lungă și timpul de primăvară mai priincios pentru asemenea călătorii de studiu și de plăcere. Camera de comerț din Brașov a transpus reuniunii un bilet de călătorie pentru 15 persoane cu prețul jumătate pe clasa a III a, și pune în vedere, că pentru meseriașii mai săraci va suporta însași cealaltă jumătate a prețului de călătorie.

„Reuniunea de înmormântare din Reșinari, își va ține adunarea generală ordinară în 2/16 (?) Februarie la 1 oră p. m. în localul școlii din loc. — Comitetul reuniunii.

Cutremur de pământ. Duminecă dimirăta s'a simțit în București un cutremur de pământ cu mișcare verticală și direcție vest-ostică. În același timp s'a simțit mișcarea și în alte părți ale țării. În Transilvania, pe la Kézdi-Vásárhely, la Brașov și în țera Bărsei încă s'a simțit cutremurul Sâmbătă diminiată.

Serată declamatorică și petrecere în Sângiorgiu de pădure. Tinerimea română din Sângiorgiu de pădure și jur invită la petrecerea ce va avé loc în 21 Februarie în sala școlii române gr.-or. din Sângiorgiu. Inceputul la 7 ore séra. Venitul e destinat în favorul școlii gr.-or. rom. din Sângiorgiu. Programul: „Cuvânt de deschidere”, rostit de parochul Isidor Suocava. „Sandu Napoia”, de V. Alexandri, predat de inv. Gregoriu Ceotea. „La oglindă”, poezie de G. Coșbuc, predată de dșora Teodora Bucur din Bandul-de-Câmpie. „Trei, Dămne, și toți trei”, de G. Coșbuc, predată de Stefan S. Pop. „Barbu lăutarul”, de V. Alexandri, predată de George Dumitru. „Mama Anghelușă”, predată de dșora Anicuța G. Sgârce din Coroiu-Săomărtin. „Herșcu Boccegiul”, de V. Alexandri, predat de inv. Gregoriu Ceotea. În pauză „Călușerul și Bătuta.

Teatru în Ighiu. Meseriașii români din Ighiu invită la producțiunea teatrală ce o vor aranja Duminecă (1/14 Februarie) în casele cantorului Ioan Maxim. Inceputul la 7 ore séra. Prețul de intrare: De persoană 80 fil., de familie 1 cor. 60 fil. Venitul e destinat pentru ajutorarea copiilor săraci. Se va juca piesa „Salon fără pat”, comedie de Teochar Alexi, și dialogul „N'rodul și negustoriul”.

Se caută „Convorbiri Literare”. Pentru seminariul „Andreian” se caută spre cumpărare colecția revistei „Convorbiri Literare” din anii 1885, 1886, 1892—1896, 1898, 1900—1902. Oferetele se se adreseze la „Librăria arhidiececană” în Sibiu (Strada-Măcelarilor nr. 45).

„Radiotellur”. În adunarea „reuniunii industriale a Austriei inferioare” ținută Joi în Viena Dr. Markwald, profesor la universitatea din Berlin, a ținut o interesantă prelegere despre o nouă materie numită de el radiotellur, care întocmai ca radiul dă raze misterioase. Markwald a aflat în bismuthul esului de bitumen tellur cu radiare forte pronunțată, ear' după estragerea tellurului i-a rămas o materie, căreia el i-a pus nume „radiotellur”. În firul prelegerii Dr. Markwald a luat în mână radiotellur în cantitate de 1/1000 de grame, pe care publicul îl vedea clar în mâna prelegătorului, de-și 1/1000 de grame e o cantitate așa de minimală, în cât o asemenea cantitate de altă materie cu greu ar pute fi vădută clar chiar și din nejmilocită apropiere. A arătat apoi radiu în cantitate de câteva sutimi de grame și l-a comparat cu radiotellurul. Radiul dă trei feluri de raze, radiotellurul numai un felu. Razele radiotellurului nu pătrund așa ușor prin alte corpuri, cum pătrund ale radiului. Întocmai ca și radiul, radiotellurul încă dă aerului facultate de bun conductor electric. A mai arătat Dr. Markwald, că pulberea de diamant presărată pe sticlă luminată cu radiotellur (în odale întunecată) fosforeschază tare, un mijloc nou deci, de a cunoște diamantul veritabil. Facultatea radiului și radiotellurului de a emite raze fără să pèrdă cevași din greutate, nu o pôte însă explica nici Markwald.

Incendiu uriaș. Duminecă după amiazi s'a escat în Ohio (America) un incendiu, care în scurt timp a mistuit 600 de case. Într'aceea vântul și-a schimbat direcția și a mănăat focul de la nord-vest spre nord, unde întră alte multe clădiri au luat foc și catedrala catolică și universitatea. Pe la 8 ore focul s'a întors spre vest. Primariul a dat ordin, ca edificiile din calea focului să fie demolate cu dinamit, pentru-ca astfel să se împedecă întinderea. O mare parte a orașului e pustiită. Paguba se evaluévă la peste cinsprezece milioane de dolari.

Cai pentru armata bulgară. Conform unei telegrame date din Sofia ministerul de răsboi al Bulgariei a comandat la câțiva samsari din Viena mare furnitură de cai pentru armata bulgară.

Rapôrtele oficiale despre starea sămănăturilor. Tahan Béla, noul ministru de agricultură, a dispus, ca raportorii economici ai ministerului în viitoriu să raporteze despre starea sămănăturilor numai în intervale corăspunzătoare epocelor de desvoinare a vegetățiunii, ear' nu în fie-care lună de câte două și trei-ori, cum se raporta până acum. Astfel de aci 'nainte ministerul va publica despre starea sămănăturilor, pe baza rapôrtelei întrăre de la raportorii sei, câte un buletin pe lună în lunile Martie, April, Maiu (la jumătatea lunii), Septembrie, Octobru și Novembre (la finea lunii), ear' în lunile Iunie, Iulie și August câte două buletine (la inceputul și sfârșitul lunii). În lunile de ărnă: Decembre, Ianuarie și Februarie, în cari din starea sămănăturilor abia se pôte face vre-o deducțiune la cum va fi recolta, nu va publica nici un buletin.

Țigaretta — în gură de femeie. Noul ziaru din București „Romăna” luându-și indemn de la faptul că damele din Londra au decretat a fi compatibil cu gentileța femească

lungimea ei pe scaun, ci numai cu partea de dindărăt. În acest cas coapsa e prea îndoită cătră abdomen și apasă asupra acestuia. Un moment supărăcios.

În fine și într'un cas și într'altul se nasce o încărcare unilaterală, din care urmează o obosire parțială și o indispoziție generală a corpului.

Adâncimea scaunului să fie cevaș mai mică ca lungimea coapsei.

Spatele scaunului are să fie așa de lung, ca să formeze un razim pentru coloana vertebrală, îndeosebi să razime bine regiunile lombală și dorsală. După puțină să se dea spatelui o formă aproximativ ca a spinării. E bine, ca spinarea să afle razim în toată lungimea ei.

În reasumat: un scaun corăspunzător poate fi numai acela, care în dimensiunile sale este acomodat lungimii gambelor, coapsei și coloanei vertebrale, precum și formei acesteia. Cum să fie construită masa?

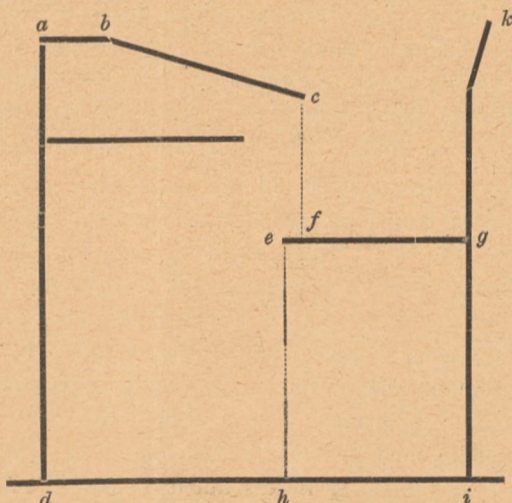
Placa mesei are să fie împărțită în două părți; una anterioară mai depărtată de scolar, mai îngustă, orizontală, și alta posterioară, mai apropiată de scolar, mai lată, înclinată. Pe cea dintăi se vor aședa recvisitele elevilor, pe cea din urmă cărțile la cetire sau caietele la scriere și își vor răzima elevii, în cas de trebuință, brațele.

Înălțimea mesei are să stea în raport cu mărimea elevilor. Astfel placa mesei trebuie să fie ceva mai înaltă de cât distanța dela parchet până la coatele elevului, care ședecu mâinile lăsate în jos, adecă coatele elevului să ajungă a sta sub marginea posterioară a mesei. Bine înțeles, marginea dinainte a mesei va fi mai înaltă.

Depărtarea mesei dela scaun are să fie negativă (distanță în minus), cu alte cuvinte: marginea posterioară a mesei are să treacă cu 3—5 cm peste marginea anterioară a scaunului.

Nu mai în acest cas elevul își va ținea corpul totdeauna drept (oblu), atât la scriere cât și la cetire.

Schița următoare face evidente cele înșirate:

(După Dr. W. Prauznitz.)

a—b partea orizontală a plăcii; b—c partea înclinată a plăcii; a—d înălțimea mesei; e—h înălțimea scaunului; e—g adâncimea scaunului; c—f distanța dela scaun la placă; e—f distanța în minus; i—k înălțimea răzămătoării scaunului.

Se obiectionează, că fiind masa așa de aproape de scaun, elevii nu se pot ridica când e să răspundă sau să iese din bancă. Așa este. Dar acestui neajuns se poate ajuta prin aceea, că scândura scaunului se construiesc astfel, ca să se poată ridica în sus sau să se îndoie dela mijloc, ori apoi se poate construi placa mesei (partea înclinată) așa fel, ca să se poată împinge înainte sau să se ridice în sus.

Însămăntarea unei bănci construite în conformitate cu cerințele igienei este evidentă, dacă se constată, că mulți oameni scoalei au să atribue, că au un corp cocoșat sau sucit în lături și ochi cu vedere slăbită.

În o bancă corăspunzătoare elevul șede totdeauna drept, nu e silit a se pleca nici la cetire nici la scriere, nu-și obosese corpul, nu-și maltratează ochii.

Pentru scoalele populare, dacă e să aibă bănci corăspunzătoare pentru toți elevii, e bine a se ținea bănci în cel puțin trei mărimi.

Iată măsurile principale, în centimetri:

	I.	II.	III.
1. înălțimea scaunului	31	34	38
2. adâncimea scaunului	25	27	29
3. înălțimea mesei la marginea anterioară	54	60	70
4. „ „ „ posterioară	50	56	65
5. lungimea scaunului și a mesei pentru un elev	52	55	60

În o bancă să nu șeadă mai mult de doi sau trei elevi, în care cas lungimea scaunului și a mesei va fi de două sau de trei ori 52, 55 sau 60 centimetri. Dacă se vor construi bănci pentru mai mulți elevi, lungimea să fie totdeauna proporțională numărului elevilor. Băncile pentru doi elevi sunt cele mai practice.

Învățătorul inteligent nu va aședa elevii săi după diverse capriții, ci totdeauna după mărimea lor. La inceputul anului se clasează elevii după mărime și se aședă în băncile corăspunzătoare. Lucrul nu e greu, și apoi se face numai odată la an.

(Va urma).

fumatul chiar și cu pipa, a deschis într-o cetătoare săle o anchetă asupra cestiunii. În nr. 7 (dte 26 Ianuarie st. v.) numitul ziaru publică părerea unei dame („Matilda“), care condamnă fumatul la femei. Într-o altă, dna Matilda scrie următoarele: Că ni s'a acordat dreptul de a scote rotocole de fum nu e nimic. Vorba-i: e igienic, e estetic? În privința asta nimic nu este stabilit. — Despre igienă, imi declin competența de a discuta acest lucru. Cât privește estetica acestui nou drept cucerit de noi, răspunsul îl va găsi ori cine din cetătoare, care are cât de puțin bun simț. Inchipuiți-vă o tineră dăgă în vizită, discutând de literatură ori broderie, care la un moment dat scote din manșonul ei, parfumat o tabacheră pătrată, o deschide, desprinde o foaie „Job“ și cu multă abilitate sucește și răsucesce în modul cel mai proaic o țigară. Unii pôte c'ar găsi adorabilă această operație; eu una însă nu.

Fumătorii susțin că fumatul le gonește grijile, în face să mai uite de necazurile și amarul luptei pentru existență, unii găsesc în fum consoarea supremă, o lume plină de poezie, pe care zădarnic ar căuta-o în prosa reală a traiului de toate zilele. Noi însă femeile, slavă Domnului, n'avem lipsă să recurgem la pachetele R. M. S., pentru a găsi farmec și poezie în viață. De-și, ca și bărbații, nici noi nu suntem scutite de sbuciumările și suferințele vieții, noi găsim însă liniștea sufletesă și chiar fericirea în îndeplinirea datoriilor noastre; căci nici fumul, nici țigările cele mai fine nu cuprind atâta poezie câtă se află în firea noastră, în devotamentul și în iubirea noastră. De aceea deci, dragi cetătoare, să nu căutăm în fumul neigienic, neestetic și nefolositor, ceea ce putem găsi în noi înșine. Părerea mea e, că noi femeile nu trebuie să fumăm.

Mama salvată! Așa scrie un fiu recunosător domnului Albert Müller din Budapesta V. Vadasz-utca 42/V., inventatorului crucii electro-magnetice nr. 86,967 R. B. Scrișoarea sună astfel: Stimată dle Müller! Nu mă pot reține de a nu-ți exprima cordiala mea mulțumită, căci dacă există pe lume un mijloc cu efect, atunci acela este numai al dvostre. Mama a suferit de stomac de 15 ani și a fost cercată de reumatism într'asa măsură, că nu mai nutrim nici o speranță de a putea reține în viață. Ea s'ema cu scheletul unui om, nu putea să-și miște nici un membru al corpului și trebuia tractată ca un copil mic. Mi-am luat însă refugiu la distinsul aparat al dtale, la crucea dublă electro-magnetice nr. 86,967 R. B. și spre deplina noastră bucurie, mama, după ce a purtat aparatul 4 săptămâni, a putut părăsi patul, și acum mulțumită lui Dzeu, se află bine și sănătoasă. Nu pot în de ajuns pune la inima fie-cărui care suferă de astfel de bôle, să se adreseze dtale și să foasă bincuvântatul dvostre aparat. Primește dle Müller, încă odată cordiala noastră mulțumită. Bunul Dzeu să te țină și să-ți răsplătescă bogat invenția dtale. Cu stimă, George Parth în Baracka.

Cărți și reviste.

„Junimea literară“, noua revistă literară științifică bucovină, a apărut pe luna Februarie (ediția a doua, după confiscare) cu următorul sumariu: Marș festiv, dedicat societății academice „Junimea“ la jubileul ei de 25 ani, de Sever Beuca Costineanul (cu o strofă confiscată); Antoniu, schiță de Vasilie Viteșcu; Făt-frumos în grădina Sântei Vineri, reflexiuni critice de Victor Morariu asupra feeriei cu acest titlu, scrisă de Constantin Berariu (urmare din fascicolul prim). Tomnatec, poezie de Sever B. Costineanul; Moldova înainte de întemeierea principatelor, studiu istoric de Iancu I. Nistor (tucheere); Mortea iepii, schiță humoristică de Traian Brăilean; Sibastrul, poezie de Nicu Dracinschi; Obceiri și credințe armenes la naștere, cununie și înmormântare, de Dimitrie Dan; Fata generariului, baladă populară din Iliești, comunicată de S. Fl. Marian; „Dări de sémă“ (recenziuni) de George Tofan.

„Junimea literară“ apare la 1 fie-cărei luni, în Cernăuți, și costă 6 corone pe an. Red. și administrația: Piața principală nr. 3 (Palatul Național).

Din public.*)

Mulțumită publică.

Din incidentul ședinței publice ținută la 29 Novembre 1903 intrând supletoriu ca contribuiri benevole pentru societatea de lectură „Andrei Șaguna“ a elevilor seminarului archidiececan „Andreian“ de la P. T. Dni: Nicolae Albu, senator magistratual din Ocna 5 cor. și de la Ioan Crișan paroch gr. or. în Boian 2 cor., în numele societății li-se exprimă mulțumită și pe această cale.

Sibiu, 26 Ianuarie 1904.

Ilie Beleuță
v-preș. societ.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Mulțumită publică.

În favorul bisericei ort. române din Comana-inferioară, au mai contribuit ulterior; din Brașov, P. t. dl Dr. Eugen de Leméni, 6 cor.; Elena A. Popoviciu, 4 cor.; P. Popoviciu, 10 cor.; Arsenie Vlaicu, 4 cor.; Ioan Pric, Gr. Popescu, N. Stoicoviciu, și N. Ciogu, câte 1 coronă. Învățătorul Ioan M. Popa, din Comana-inferioară a donat 100 cor., ca fond din ale cărui interese, cu timpul să se solvescă salariul învățătoresc, — cari sume s'au depus pe numele bis. ort. române cu libelul nr. 154 la institutul „Furnica“ în Făgăraș și cari la olaltă cu cei publicați în „T. R.“ nr. 139 ex 1903 dau suma totală de 811 corone 06 fileri.

Au mai dăruit realități: parochienii George Achim Vlad și soția Ana un agru de 1 jugăr, Zaharie Porumb și soția Rachira un agru de 800°, Marta Cónța, un agru de 800°, Ioan Telepariu și soția Maria un agru de 800°, Inache Cónța un agru de 800°, Nicolae L. Itu și soția Ana un agru de 1076°, cari realități numiții donatori, la îndemnul și insistința subsemnatului le-au transcris pe numele bisericei ort. române din Comana-inferioară în prot. fund. nr. 329 A+, rezervându-și usufructul până vor fi în viață, având biserica să intre în folosința realităților după răposarea donatorilor.

În numele comitetului parochial și al parochienilor mei esmit pe această cale, cea mai ferbinte mulțumită tuturor contribuitorilor și donatorilor, împlorând asupra-le bincuvântarea părintelui ceresc.

Comana inferioară, la 16/29 Ian. 1904.

Ioan Popița
paroch

Dare de sémă și mulțumită publică.

Dum'neacă în 11 Ianuarie 1904 tineri mea adultă din Hendorf a aranjat o producțiune teatrală în favorul înființării unei biblioteci școlare. S'a predat piesa teatrală „Cinel Cinel“ cu un efect splendid cu deosebire la poporul român din comună, căruia nu i s'a mai dat ocaziune să vadă jucându-se piese teatrale.

Rezultatul material al acestei producțiuni e un venit de 36 corone, care s'a transpus destinației. Suprasolviri au intrat de la domnii:

Gustav Lander, preot ev. 2 cor., Nicolae Dobre, paroch în loc 2 cor., Maria Dobre, preotésă 1 cor., Ioan Răduț, paroch 1 cor., corpul jandarmeresc, 3 cor. 20 fil., Ioan Vinerean, inv. 60 fil., Martin Schaver și Solomon Piroș, câte 10 fil.

Onorații domni donatori primesc și pe această cale cele mai căldurose mulțumite din partea noastră.

Hendorf, la 18 Ianuarie st. v. 1904.

Comitetul.

Mulțumită publică.

La petrecerea noastră din 11 Ianuarie a. c. aranjată de inv. Ioan Manica, au suprasolvit dd. S moea 60 fileri, Máthé Mózes, dirigător, 3 corone; Kövendi Károly din Cluj 60 fileri; Szilágy Béla, din Cluj 60 fileri; Mendel 60 fileri; George Costin, preot în Sân-Mihailu 1 coronă; I. Iliescu, preot în loc 1 coronă; Gálfi, 60 fileri; o damă necunoscută 1 coronă.

Primescă preestimații dăruitori mulțumita noastră sinceră și pe această cale.

Bana bic, la 14 Ianuarie st. v. 1904.

Balog
cassariu.

Posta redacțiunii.

Domnului I. M. p. C. De sine se înțelege, că porecla, sau numele de familie, nu se pôte schimba, ci are să rămâe în toate limbile același.

Teatrul orașenesc.

Mercuri (10 Febr.): *Hasemann's Töchter*, comedie în 4 acte, de Adolf L'Arronge.

Joi (11 Febr.): *Die Wienerinnen*, comedie în 3 acte, de Hermann Bahr.

„CRIȘANA“, societate de economii și credit în Brad.

Convocare.

Membrii societății de economii și credit „CRIȘANA“ sunt invitați la a

XIII-a adunare generală ordinară

ce se va ținé la 13 eventual 20 Martie n. a. c. la 2 ore p. m. în localul societății în Brad.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea împlinirii prescrișelor din §§-ii 50 și 76 ai statutelor.
4. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghiere pe 1903.
5. Decidere asupra conturilor anuale și a distribuiri profitului curat.
6. Autorisarea consiliului administrativ de a fixa însuși cuota de participare la fondul de rezervă pentru părțile fundamentale, ce se vor lua în anul 1904.
7. Salariile oficialilor pe 1904 și enunțarea ca definitivă — după statute — a alegerii contabilului și cassariului.
8. Satorirea marcelor de prezență membrilor consiliului administrativ și a comisiunii de supraveghiere pe anul 1904.
9. Modificarea statutelor.
10. Alegerea comisiunii de supraveghiere.
11. Alegerea a doi bărbați de încredere și doi secretari pe 1 an. [25] 1—1
12. Aprobarea de împrumuturi peste 2000 cor.

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea în sensul §-ului 51 se va ținé la 20 Martie la locul și timpul indicat.

Membrii pot lua parte în persoană sau prin plenipotențiații lor, în sensul §-ului 52 din statute.

Numărul membrilor înscriși cu 31 Decembre 1903 a fost 110 cu 466 părți fundamentale à 100 cor. = 46,600 cor. Au intrat 4 membri noi și au eșit 3.

Brad, la 2 Februarie 1904.

Petru Rimbaș m. p.
v.-director.

Dr. Ioan Radu m. p.
secretariu.

Active — Vagyon.	Contul bilanțului — Mérleg számla	Cor. fil.	Pasive — Teher.	Cor. fil.
Cassa în numărar — Kézpénz	21,102.22		Părți fundament. — Részvénytőke	46,600.—
Escont — Váltók	341,060.40		Fond de rezervă — Tartalék alap	89,554.—
Obligațiuni — Kötelezvények	265,625.85		Fond de rezervă special — Tartalék alap külön	6,000.—
Impr. hip. — Kötvény kölcsön	77,183.14		Depuneri — Betétek	613,827.02
Casa soc. și alte real. — Ingatlanok	53,288.40		Reescont — Visszleszámitolás	13,800.—
Depuneri proprii — Saját betétek	39,568.54		Diversi creditori — Hitelezők	28,341.42
Mobilier — Felszerelés	793.34		Div. nerid. — Fel nem vett osztalék	24.—
după 10% amort.—10%			Int. trans. ant. — Átmeneti kamat.	8,203.76
törlesztés után	79.33	714.01	Profit transp. d. 1902	
Anticipațiuni — Előlegek		9,651.71	— Áthoz. nyereség	1,000.—
Diversi debitori — Adosok		15,164.77	Profit net — Tiszta nyereség	16,008.84
				17,008.84
		823,359.04		823,359.04

Contul Profit și Perdere — Nyereség és veszteség számla

Debit — Tartozik.	Cor. fil.	Credit — Követel.	Cor. fil.
Int. după dep. — Betéti kamatok	36,465.53	Interese — Kamatok	59,994.86
10% amortisare din mobilier — Felszer. törlesztés	79.33	Provisiuni — Díjak	8,509.37
Marce de pres. — Jelenléti díjak	2,448.57	Diverse — Különfélek	3,649.—
Salare — Fizetések	8,068.21	Interese după dep. proprii — Saját betétek utáni kamatok	3,181.81
Contribuțiune — Adó	5,313.41	Chirii — Házbér	1,284.44
Contribuțiune de 10% după dep. — 10% betétek után	3,646.55	Profit transpus — Áthoz. nyereség	1,000.—
Compet. de timbre — Bélyeg illeték	125.73		
Remunerațiuni — Jutalék	800.—		
Spese — Költségek	3,033.31		
Int. de reescont — Visszleszámit. kamatok	630.—		
Profit transp. d. 1902			
— Áthoz. nyereség	1,000.—		
Profit net — Tiszta nyereség	16,008.84		17,008.84
			77,619.48

Brad, 1903 Decembre 31.

Petru Rimbaș m. p.
v.-director.

Alesandru Draia m. p.
cassariu.

A. Damian m. p.
contabil.

Consiliu administrativ — Igazgató tanács:

Petru Rimbaș m. p. Dr. Pavel Oprișă m. p. Nicolau Bedea m. p.
v.-president.

Vasile Boneu m. p. Fejer Aron m. p. Nicolae Obedeu m. p. Dionisie Sida m. p.
Ioan Roman m. p. George Impérat m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății. — Alulirt felügyelő bizottság ezen számlákat megvizsgálta és összehasonlítván azokat a szövetkezet könyveivel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Brad, 28 Ianuarie 1904.

Petru Gligor m. p.

Ioan German m. p.

Ioan Perian m. p.

Un adjunct de notariu

afă aplicare imediat la subscrierul. Condițiile după învoire. (23) 2-3

Adam Mieu
notariu comunal în Poiana (Szeben m.)

Liturgia

Stulni Ioan „Gură de aur“, pentru 2 voci, de Dimitrie Cuntănu, profesor seminarial de cânt. bis. Prețul 1 cor. 20 fil., plus porto 10 fil. Se poate procura de la Librăria arhidiececană, Sibiu (Nagyszeben).

Spriginiți industria română!

Spriginiți industria română!

Zilnic Unt prospăt

de Poiana, prima calitate.

Industrie românescă!

Se află de vânzare la [23] 1-6

„Concordia“
societate comercială pe acții în Sibiu.

Spriginiți industria română!

„PORUMBĂCEANA“

cassă de economii, societate pe acțiuni, în Porumbacul-inferior.

Convocare.

Domnii acționari ai casei de economii „PORUMBĂCEANA“, societate pe acțiuni în Porumbacul-inferior conform § ului 16 din statutele societății se invită la

a III-a adunare generală ordinară

care se va ține în Porumbacul-inferior, la 6 Martie st. n. 1904 la 1 oră după amiază în școala română.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1903 și raportul comitetului de supraveghiere. [24] 1-1
2. Decisiune asupra distribuirii profitului realizat conform bilanțului.
3. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe 1904.
4. Sortarea a doi membri din direcțiune (fiind un loc vacant prin decedare) și alegerea a 3 membri în direcțiune conform §-ului 28 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul § ului 17 din statute sunt rugați a-și depune „Certificatul de acții“ eventual dovedile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății pe lângă revers.

Porumbacul-inferior, 4 Februarie 1904.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanțului.	Pașive.	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Cassa în numărar	2,403.56	Capital soc. K 40,000, rate solvite	38,660.31
Cambii escomptate	147,094.—	Fondul de rezervă	3,146.31
Imprumuturi pe oblig. cu cav.	4,496.—	Depuneri spre fructificare	109,870.83
Mobilier	527.67	Cambii reescomptate	18,409.—
după amortisare de 10%	52.77	Dividende neridicate	41.04
„Albina“ Sibiu	25,960.10	Interese transitorii anticipate	2,754.26
		Scopuri de binefaceri	100.—
		Diversi creditori	637.30
		Profit curat	6,809.82
	180,428.56		180,428.56

Debit.	Contul Profitului și Perderilor.	Credit.	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Interese de reescompt	1,917.60	Interese:	
Interese după depuneri	4,456.78	de la cambii escomptate	10,531.87
Spese de birou și salarii	1,629.82	Interese de întârziere	1,651.93
Contribuțiune	1,041.55	„ de la împrumut. pe oblig.	328.54
Chirie	200.—	Taxe pentru transcrieri de acții	16.—
Competință de timbru	6.82	Provisiuni	3,982.82
Marce de prezență	396.—		
Amortisare 10% din mobilier	52.77		
Profit curat	6,809.82		
	16,511.16		16,511.16

Porumbacul-inferior, în 31 Decembrie 1903.

Ioan Marinescu m. p.
presid. direcțiunii.

Dimitrie Mandea m. p.
cassariu.

Nicolae Solomon m. p.
membru în direcțiune.

Ioan Grecu m. p.
membru în direcțiune.

Lazar Stochița m. p.
membru în direcțiune.

Ioan Stochița m. p.
membru în direcțiune.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu aceleași și exacte.

Porumbacul-inferior, 6 Februarie 1904.

Ioan Cădea m. p.
president.

Sever Silca m. p.

Dr. Ioan Șenchia m. p.

Ieronim Spornic m. p.

Simeon Grădinar m. p.

Georgiu Comșia m. p.

Ioan Dejenar m. p.

Redactor prov. Dr. George Proca.

„VENETIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Veneția-inferioară.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „VENETIANA“, societate pe acții, se invită conform statutelor la

a II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Veneția-inferioară (localul institutului) în 28 Februarie n. la 1 oră p. m.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anului de gestiune 1903.
2. Propunerea direcțiunii în conțelegere cu comitetul de supraveghiere referitor la distribuirea profitului. [26] 1-1
3. Deciderea asupra marcelor de prezență.
4. Alegerea a doi membri din direcțiune conform § ului 31 din statute.
5. Alegerea a doi membri din comitet de supraveghiere conform § 41 din statute.
6. Alte propuneri.

Veneția-inferioară, în 6 Februarie, 1904.

Direcțiunea.

Incheierea socoților

a casei de păstrare „VENETIANA“, societate pe acții din Veneția-inf. pe anul 1903.

Debit.	Contul profit și pierdere.	Credit.	
	Eșite:	Intrate:	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Interese după depuneri spre fructif.	2,151.77	Interese:	
Spese de birou	193.83	de la cambii escomptate	6,032.14
Contribuție de 10%	231.—	Provisiuni	807.55
„ directă	205.12	Profit transpus din 1902	996.50
Salarii	280.—		
Chirie	59.98		
Amortisare 10% din mobilier 340.08	34.—		
Profit transpus din 1902	996.50		
Profit curat	3,683.99		
	7,836.19		7,836.19

Active	Contul Bilanțului.	Pașive.	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Cassa în numărar	1,020.33	Depuneri spre fructificare	45,552.69
Cambii escomptentate	70,579.52	Capital social	20,000.—
Mobilier după amortisare de 34 c.	306.08	Interese trans. anticipate	1,247.—
		Fond de rezervă	397.44
		Scopuri de binefaceri	28.31
		Profit curat din 1902	996.50
		din 1903	3,683.99
	71,905.93		71,905.93

Veneția-inferioară, în 31 Decembrie 1903.

Comanics György
director executiv.

Michail Ganea
contabil.

George Halmágyi
Mateiu Mateiu

Direcțiunea:

Nicolae Cornia
Rosalim Mijia

Ioan Stoica
Zachiu Socia

Conturile prezente confruntându-se cu registrele principale și auxiliare, s'au aflat corecte.

Inspecțiunea:

Conturile prezente confruntându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat exacte.

Ioan Popița Nicolae Batia Georgiu Ciocan Georgiu Popp Ion B. Onesie

Zárszámadása

a „VENETIANA“ takarékpénztár részvénytársaságnak Alsó-Venicén 1903. évre.

Kiadás.	Nyereség és veszteség számla.	Bevétel.	
	K f	K f	
Tőkesített takarékbetét kamatok	2,151.77	Kamatok:	
Irodai költségek	193.83	leszámitolt váltók után	6,032.14
10% állami adó	231.—	Jutalékok	807.55
Állami adó	205.12	Áthozott nyeresemény 1902-ből	996.50
Fizetések	280.—		
Házbér	59.98		
Leírások 10% butorértékből 340.08	34.—		
Áthozott nyeresemény 1902-ből	996.50		
Tiszta nyeresemény	3,683.99		
	7836.19		7,836.19

Vagyon.	Mérlegszámla	Teher.	
	K f	K f	
Készpénz	1,020.33	Takarék betétek	45,552.69
Váltó-tárca	70,579.52	Alaptőke	20,000.—
Butor érték, leírás után 34 K	306.08	Átmeneti kamatok	1,247.—
		Tartalék alap	397.44
		Jótekonyszéla	28.31
		Tiszta nyeresemény az 1902.	996.50
		az 1903.	3,683.99
	71,905.93		71,905.93

Alsó-Venicén, 1903. december hó 31. napján.

Comanics György
vezérigazgató

Ganea Mihály
könyvelő.

Az igazgatóság tagjai:

Stoica János
Halmágyi György

Mateiu Máté
Mijia Rosalim

Cornia Miklous
Szoeca Zachiu

Aloított bizottság, jelen számlákat megvizsgáltuk, valamint a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván azokat mindenben helyesnek találtuk.

A felügyelő bizottságtagjai.

Aloított bizottság, jelen számlákat megvizsgáltuk, valamint a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván azokat mindenben helyesnek találtuk.

Batia Miklós

Popița János

Csiokan György

Onesie B. János

Popp György

Éditura și tiparul Tipografiei arhidiececane.